

סד :

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

(א) וקדושין פ"א
(ב) ויחסיפה פ"א ה"ג
(ג) ונעיל נ"ג ושי"ג
(ד) וקמח פ"ה ח"א ח"ב ח"ג
עירובין פ"ט ו' ונכ"א
שבת פ"א ו' ונ"ח ונ"ט
קדושין פ"א ח"א ח"ב ח"ג ח"ד
(ח) ונעיל פ"ט ו' ונ"ח ונ"ט
קטוב י"ד ד"ה אחרים וי'
ותוס' כ"ב טו' ד"ה י"א

גליון הש"ס

גמ' איהו ג' תושב פ"ג
פנהרין דף לו ע"ב
נכ"א ד"ה ג' תושב
וכנ"ל שם ט: ע

הגהות ה"ח

(א) גמ' שמו מי קא הו'
נכך כ"ל ותיבין פ"ג מתקין
(ב) ש"י ד"ה אכל וי'
מתנו ע"ג נ"ב ע"ל דף
ט"ז ע"א: (ג) תוס' ד"ה
מחיל וי' ליכא למשע
מינה דהוא למחיל דהר"ן
הוא: (ד) ד"ה אין וי'
היה לנו לאסור איסור
נמוז וי' על מגע עובד
כוכבים שרגילים וי'
דבוקן מועט:

מוסף רש"י

עבודת כוכבים שלו
ושל חבירו. בין שניהן
עובדין ליהא אחת. בין
שה עובד לפעור זה
למקוללים. והא דעבודת
כוכבים מותרת ע"י יעויל
נפקא (לעיל נ"ג). מנין
לעובד כוכבים שפוסל
עבודת כוכבים וי' ונ"ח
משובר שבתו
בשוק. כפרה פ"א א"ט
שהא מותר להלל נעשה
לש"י הוא כפרה וחס לא
עירב עם שבתו כפרו או
ממנו טמן להם רשות
וי' (תולין ג'.) לזכות.
בקיץ חליפין וישי.

גר טושב. אינו עובד עבודת כוכבים וכו' מנייה של עובד כוכבים הוא
ככל שאר עבירות: אי נימא אידי ואידי עובד כוכבים. קאמר דהוה מבטל
יראתו של זה ואע"פ שהמבטל לא עבד את זה ונעולם כי אם שלו הוא
עובד: היינו שלו ושל חבירו: זה וזה לפעור. זה יש לו פעור שלו זה יש לו

פעור שלו ואשמעינן רישא דהוה מבטל
פעורו של חבירו וזה מבטל פעורו של
חבירו ויפסא אשמעינן דאפילו זה
לפעור זה ולמקוללים מבטל זה את
של חבירו: אלו לא כלא לכלל גר
טושב. שיהו ישראל מלודים להחיותן
שהרי אף עובדי כוכבים גמורים
נעטו על עבודת כוכבים ועל שאר
המזות: כל שאוכל נבילות. ושאר כל
המזות מקיים אין מפקדין אללו וין
בנימו לזמן מרובה דליכא למיחש
לאחלושי ביון שלו שהוא אסור דקמני
סיפא יינן כשמנין: אבל מייחדין
אללו וין. ישראל מניח (א) בחנותו עד
שינך כמי מיל או יותר מה שאין
כן נעבד כוכבים דהאי כיון דלא
פלה לא נגע ולא מנפק ולמגע כיון דלא
כוכבים דלמי מעלמח בנימו לא
חיישינן דמיון דאין לו הנאה בכך אינו
מניחו ליגע ולאחלושי בזמן מועט ליכא
למיחש: שמנו כיינו. משמע שמנו
אסור כיינו ולהחמיר בל: ושמנו מי
הוה נכך אללו יינו. מותר בהנאה
כשמנו וקודם שהותר השמן באכילה
קאי אלל בשמיה אסור: יינו וין נכך.
דאינו מקפיד על מגע עובד כוכבים:
הרי הוא כעובד כוכבים. דמיון דלא
מל חשוד הוא לכל החורה: ליתן
רשות. שאינו יכול ליתן רשותו לשראל
אל"כ שזר ממנו מערב שבת:
משמר שבתו בשוק. כפרה פ"א ונ"ח
שהוא מומר: להלל שבת בניעמל:
נוסן רשות. אם היה פתח ביתו
פתוח למזר שישראל דרין זה ושמן
ולא עירב עמהן מבטל להם את
רשותו של חזר ואם לא ביטל אסור
להויזא בנתייהם לחזר דהוה להו
מוזיאין מרשות המיוחדת לכל אחד
לרשות שיש לזה חלק בה וחכמים
גזרו שלא להויזא מרשותו לרשות
חבירו: כיצד. ישראל הגותן רשות
אומר רשותו קנייה לך זה ונעולם ממנו
ומוזיא לחזר: קנה. הנוטל באמירה
בעלמח בלא מתן מעשה: ואין לרין
לזכות. על ידי קנין: קורבנא. תשורה:
לאבדירנא

רשות ומבטל רשות ובעובד כוכבים עד שישכור כיצד אומר לו רשותי
קנייה לך רשותי מבטלת לך קנה ואין צריך לזכות רב יהודה שדר ליה קורבנא
לאבדירנא

כיון שלא פלה לעבודת כוכבים לא נגע ולא חשוד עובד כוכבים דלמי מעלמח
בנימו לא חיישינן דמיון דאין לו הנאה בכך אין מניחו ליגע ולאחלושי בזמן מועט ליכא למיחש ולפי זה הפירות אין להוכיח בנימוז שיהא
מותר מגע גר טושב בנימו של ישראל להחירו בשמיה ויש לישב פירוט הקוטרס ראשון דאין מפקדין בנימו וין לפי שאינו מקפיד על
מגע שרגילין העובדי כוכבים ליכנס בנימו אע"ג דיינו כשמנו אלמח שמקפיד על מגע עובד כוכבים מדשרי בהנאה היינו בל
עלמח אלל בשל ישראל אינו מקפיד א"ג הא דיינו כשמנו נידוע שלא נגע בו העובד כוכבים אלל מייחדין וין בחנותו אפילו הודיעו שמפליג
כדי מיל או יותר בזמן מועט ליכא למיחש למגע עובד כוכבים שאין העובדי כוכבים רגילים ליכנס בתוך החנות ולמגע עמנו לא חיישינן
כיון דלא פלה לא נגע ולא מנפק ולנגוב נמי כדי לשמות לא חשוד כיון שקבל עליו שבע מצות מיהו לר"מ שלא קבל עליו אללו שלא לעבוד
עבודת כוכבים לרין לומר אע"פ שגזרו על יינו לא גזרו על מגעו ביון של ישראל אלל רבינו יצחק כחז מייחדין אללו וין אפילו בעיר
שרובה עובדי כוכבים פירוש דמותר מגעו בשמיה והא דלא תנא כהדיא מגעו מותר דרבותא קמ"ל דאפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים לא
חיישינן שמא יגע בו עובד כוכבים אע"פ שרוב עובדי כוכבים מניין שם כיון שאין מניחו אלל לפי שעה ואין מפקדין בו הטעם כדפרי'
בקונו' בהנהא כתב רבינו יהודה מעשה היה בגר אחד שמל ולא טבל ענינה כראוי ועמד צבית ישראל ימים רבים ונגע בנימו והחירו
רבינו יצחק בשמיה כפירושו דגר טושב מגעו מותר בשמיה כל שכן זה שמל וקבל עליו מצות ואע"ג דאמרין לעיל עבדים וביני שפחות שמלו
ולא טבלו עושין וין נכך היינו לפי שאימת רבן עליהם ואינם מתגיירין בלל שלם כדפירש לעיל (דף טו.) גבי שיקוע עבודת כוכבים
ועל רמיה דאמרין לעיל (דף נ"ג.) גבי גרים שמלו ולא טבלו לא הכירו על בנייהם שהם ממחרים ואע"פ שמסתמחל ונועין ביון לא היה
מקפיד על יינם כמו כמזוג עובדי כוכבים ושמו ישראל ועוד בשל סופרים הלך אחר המיקל כשתם יינם בשמיה וה"ה כמגעו ואפילו ללישנא
דקאמר ויין כשמנו היינו משום חמתם אלל על מגעו בשל ישראל לא יקפיד אע"פ כן לא רצה רבינו יצחק להקל:

ביקורת

תניא נמי הכי. פי' כמו שמתקן
בה רננן דאליו מרישא דגר
לומר טול עבודת כוכבים ליכא למשע (א)
מטעם ברירה אלל מבנייהא דנשתתפו
היהמר מכה ברירה דאם כן אף
בנשתתפו היה מותר ומשום הכי
צפק קמא דקדושין (דף י"א.) אחר
שהוכיח ירושת גר דרננן מהיהא
דגר ועובד כוכבים הולך להביא
תנאי נמי הכי שלא תתה
רשימו אלל טעם ברירה א':
מסתברא דרפח מבטל דלא
פלה לא מבטל. והא דאמרין
לעיל פרק כל הללמים (דף מ"ב.)
שישראל היה יכול לנטל עבודת
כוכבים של עובד כוכבים אי לאו
עממא דלמחא מגנה לה והדר מבטל
לה היינו דוקא לרשב"ל וי' וימתן
פליג עליה: איזהו גר תושב בו.
במסקנא קאמר דהיינו להחיותו ואם
והלא מיד שעבר שבע מצות חייב
מיתה דאחרת בני נח הוא מיתמן
בלל עדים והתראה י"ל דכל זמן שלא
דנהו בית דין אינו חייב מיתה מדע
דלא אמרין (העובדי כוכבים לא מעלין
ולא מורדין: אחרים אומרים
כו'. על כרחן אחרים דהכא לאו
היינו ר"מ דהא פליג עליה וכן מנינו
בכמה מקומות אחרים בנמלוקת אלל
ר"מ וי"א אלל ר' נתן: אין מפקדין
אצלו וין ואפ' בעיר שרובה ישראל.
פירש רש"י לפי שאין מקפיד על מגע
עובד כוכבים והקשה ר"מ על זה
דא"כ אפילו ויחשד נמי לפי שעה
עד שינך כדי מיל או יותר כמו
שפירש בקוטרס עמנו היה לנו
לאסור דע"כ הודיעו שהוא
מפליג מיידי דאי לא הודיעו אף
נעובד כוכבים מותר ואם כן
למה לא יחוש למגע עובד כוכבים
הרגיל בחנותו כיון שאינו מקפיד לכן
נראה לר"מ כמו שפירש רש"י והגיה
בפירושים שלו ומתק הגעס לפי
שאינו מקפיד וכתב אין מפקדין לזמן
מרובה דליכא למיחש לאחלושי ביון
שלו שאסור דקמני סיפא יינו כשמנו
ונראה שרש"י חזר בו מטעם ראשון
משום דמתני לאסור יינו כשמנו
משמע שאין לאסורו כ"א מטעם
חמתו ואי לא היה מקפיד על מגע
עובד כוכבים היה (י) לאסור איסור
גמור אלל מייחדין אללו וין ישראל
מניחו בחנותו עד שינך כדי מיל או
יותר מה שאין כן בעובד כוכבים דהא

כיון שלא פלה לעבודת כוכבים לא נגע ולא חשוד עובד כוכבים דלמי מעלמח
בנימו לא חיישינן דמיון דאין לו הנאה בכך אין מניחו ליגע ולאחלושי בזמן מועט ליכא למיחש ולפי זה הפירות אין להוכיח בנימוז שיהא
מותר מגע גר טושב בנימו של ישראל להחירו בשמיה ויש לישב פירוט הקוטרס ראשון דאין מפקדין בנימו וין לפי שאינו מקפיד על
מגע שרגילין העובדי כוכבים ליכנס בנימו אע"ג דיינו כשמנו אלמח שמקפיד על מגע עובד כוכבים מדשרי בהנאה היינו בל
עלמח אלל בשל ישראל אינו מקפיד א"ג הא דיינו כשמנו נידוע שלא נגע בו העובד כוכבים אלל מייחדין וין בחנותו אפילו הודיעו שמפליג
כדי מיל או יותר בזמן מועט ליכא למיחש למגע עובד כוכבים שאין העובדי כוכבים רגילים ליכנס בתוך החנות ולמגע עמנו לא חיישינן
כיון דלא פלה לא נגע ולא מנפק ולנגוב נמי כדי לשמות לא חשוד כיון שקבל עליו שבע מצות מיהו לר"מ שלא קבל עליו אללו שלא לעבוד
עבודת כוכבים לרין לומר אע"פ שגזרו על יינו לא גזרו על מגעו ביון של ישראל אלל רבינו יצחק כחז מייחדין אללו וין אפילו בעיר
שרובה עובדי כוכבים פירוש דמותר מגעו בשמיה והא דלא תנא כהדיא מגעו מותר דרבותא קמ"ל דאפילו בעיר שרובה עובדי כוכבים לא
חיישינן שמא יגע בו עובד כוכבים אע"פ שרוב עובדי כוכבים מניין שם כיון שאין מניחו אלל לפי שעה ואין מפקדין בו הטעם כדפרי'
בקונו' בהנהא כתב רבינו יהודה מעשה היה בגר אחד שמל ולא טבל ענינה כראוי ועמד צבית ישראל ימים רבים ונגע בנימו והחירו
רבינו יצחק בשמיה כפירושו דגר טושב מגעו מותר בשמיה כל שכן זה שמל וקבל עליו מצות ואע"ג דאמרין לעיל עבדים וביני שפחות שמלו
ולא טבלו עושין וין נכך היינו לפי שאימת רבן עליהם ואינם מתגיירין בלל שלם כדפירש לעיל (דף טו.) גבי שיקוע עבודת כוכבים
ועל רמיה דאמרין לעיל (דף נ"ג.) גבי גרים שמלו ולא טבלו לא הכירו על בנייהם שהם ממחרים ואע"פ שמסתמחל ונועין ביון לא היה
מקפיד על יינם כמו כמזוג עובדי כוכבים ושמו ישראל ועוד בשל סופרים הלך אחר המיקל כשתם יינם בשמיה וה"ה כמגעו ואפילו ללישנא
דקאמר ויין כשמנו היינו משום חמתם אלל על מגעו בשל ישראל לא יקפיד אע"פ כן לא רצה רבינו יצחק להקל:

לב א מיי פ"ג מה' מ"א הלכה כב סמך
לחין קמח:
לג ב מיי פ"ח מה' עבודת כוכבים הלכה
ט סמך לחין מה טושב
ירד מ' קמח טושב:
לד ג מיי שם הלכה ט'
טושב שם טושב:
לה ד טושב שם טושב
ה:
לו ה מיי שם פ"י הלכה
ו ויפ"ח מהלכות
מחלות אסורות הלכה ו'
ויפ"ד מה' איסורי ביאה
הל' ו' טושב י"ד פ"י קמח
טושב:
לו ו מיי פ"ח מה' מחלות
אסורות הלכה ו'
הלכה ו' סמך לחין מה
טושב י"ד פ"י קמח טושב:
ה:
לח ז (ח) מיי שם סמך
שם טושב י"ד פ"י קמח
טושב:
לח ט ו מיי פ"ח מה' עירובין הלכה ט'
סמך טושב מ"א טושב:
לח פ מיי שם טושב:
ב ב מיי שם ויחשד שם
טושב י"ד פ"י שם טושב:
ה:
בא ל מיי שם הלכה ו'
סמך שם טושב:
לח פ מיי שם טושב:
ב ב מיי שם הלכה ו'
סמך שם טושב י"ד פ"י שם טושב:
ה: